

پوران پبلیشرز

کتاب ارشد

زبان تخصصی در علوم پزشکی

مؤلفان:

عاطفه قنبری

پژوهشگر فرهنگستان زبان و ادب فارسی

دکتر سعید حسامی تکلو

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

پاییز ۱۳۹۰

سرشناسه	قنبری، عاطفه، ۱۳۵۹ -
عنوان و پدیدآور	زبان تخصصی در علوم پزشکی / نویسنده سعید حسامی نکلر، عاطفه قنبری.
مشخصات نشر	تهران: پوران پژوهش، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۲۷۸ ص.
فروست	کتاب ارشد، مجموعه علوم پزشکی.
شابک	978-964-184-275-0
وضعیت فهرست‌نویسی	فتیبا.
موضوع	زبان انگلیسی - کتاب‌های قرائت -- پزشکی
موضوع	زبان انگلیسی -- راهنمای آموزشی (عالی).
موضوع	زبان انگلیسی - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی).
موضوع	دانشگاه‌ها و مدارس عالی - ایران - آزمون‌ها.
موضوع	آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی - ایران.
شناسه افزوده	حسامی نکلر، سعید، ۱۳۵۵ -
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۰ ق ۴ پ / PE۱۱۲۷
رده‌بندی دیویی	۴۲۸/۶۴-۲۳۶۱
شماره کتابخانه ملی	۲۲۵۷۵۵

انتشارات پوران پژوهش

نام کتاب:	زبان تخصصی در علوم پزشکی
تألیف:	عاطفه قنبری - سعید حسامی نکلر
ناشر:	پوران پژوهش
حروفچینی:	پوران پژوهش
چاپ و صحافی:	مگا چاپ
شمارگان:	۲۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۳۹۰
قیمت:	۴۹۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۸۴-۲۷۵-۰

ISBN: 978-964-184-275-0

دفتر مرکزی: میدان انقلاب - ابتدای کارگر جنوبی - کوچه مهدیزاده - پلاک ۹ - واحد ۴ تلفن: ۶۶۹۲۷۰۴۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف و ناشر، نشر یا بخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

به نام تنها پرستیدی که قلم را آفرید

پیش‌گفتار انتشارات

نگاهی به شمار داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد نشان می‌دهد که در این سال‌ها درخواست تحصیل در دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها افزایش چشمگیری داشته است. دشواری پیش روی بیشتر داوطلبان، گوناگونی منابع درسی و نبود دسترسی به آنها و همچنین نمونه آزمون‌های مناسب برای تمرین و فهم بیش‌تر مفاهیم درسی است.

مدیریت بنیاد انتشاراتی پوران پژوهش، آقای دکتر احمد هژبر، همسرشان بانو افسانه عبدی و آقای ولی‌ا... علیدوست با بیش از ۱۵ سال کوشش در راستای برآورده‌سازی نیاز داوطلبان، با سیاست کلی چاپ کتاب‌های ارزنده با بهایی درخور، آماده‌سازی و گردآوری چهار مجموعه‌ی گوناگون با آماجهای روشن را در دستور کار قرار داده است.

مجموعه‌ی نخست با نام کتاب ارشد (با جلد آبی‌رنگ) که تاکنون به دست داوطلبان رسیده، با پذیرش چشمگیری همراه بوده است. در هر عنوان کتاب ارشد، پس از شرح کامل درس در هر فصل، پرسش‌های چهارگزینه‌ای آزمون‌های سراسری و آزاد چند سال گذشته با پاسخ‌های تشریحی آورده شده است. شرح درس در هر کتاب از این مجموعه به گونه‌ای است که برای دانشجویان سال‌های پایین‌تر نمودمند است و نیز یک منبع درسی مناسب برای دانشجویان و استادان دانشگاه‌ها می‌باشد. کتاب ارشد نخستین بار در مهرماه سال ۱۳۸۰ در قالب پانزده عنوان به داوطلبان شناسانده شد و هم‌اینک بیش از ۲۲۰ عنوان را دربرمی‌گیرد. مجموعه‌ی دوم با نام چند آزمون ارشد (با جلد سیاه‌رنگ) به گونه‌ای گردآوری شده است که دانشجوی دفترچه‌های آزمون‌های سراسری سال‌های گذشته را با پاسخ‌های تشریحی در یک کتاب خواهد داشت.

مجموعه‌ی سوم با نام بانک تست ارشد (با جلد نارنجی‌رنگ) در دروس پایه و تخصصی هر رشته، یک کتاب کار به شمار می‌رود که در آن پرسش‌های طبقه‌بندی‌شده به همراه پاسخ‌های تشریحی آورده شده است تا دانشجویان حل و بررسی آن‌ها توانایی بایسته برای پاسخ‌گویی به آزمون‌ها را به دست آورد. در آخر مجموعه‌ی چهارم که با جلد قهوه‌ای رنگ عرضه شده و به عنوان کتاب‌های مرجع در دانشگاه‌ها آموخته می‌شود.

به نام خدای مهربان

پیشگفتار

یکی از نگرانی‌های اغلب دانشجویان و داوطلبان شرکت در آزمون‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی، برقراری توازن و تعادلی مطلوب بین سطح دانش، در تمامی رشته‌های مؤثر در تخصص مورد نظرشان است. با توجه به اینکه امروزه بیشتر علوم پیشرو و مرزگشای دانش، جزو علوم بین‌رشته‌ای هستند، دانشجویان و دانشگاهیان، هنگامی موفق قلمداد می‌شوند، که در زمینه‌های مرتبط با تخصص خود تا حد نیاز مسلط باشند. و بدیهی است که این امر، خالی از زحمت نیست. از طرف دیگر شرط بدون تبصره کسب دانش از منابع به روز و جدید، تسلط به زبان (بومی) محل تولید دانش - حداقل در سطح زبان تخصصی - است که البته این مورد آخر، در تمامی جامعه دانشگاهی ایران، جای تأمل و بحث دارد. وقتی تمامی - یا حداقل چیزی نزدیک به آن - منابع دانشگاهی معتبر به زبان انگلیسی هستند. پرداختن به این زبان، فقط در دو درس سه واحدی زبان عمومی و زبان تخصصی، قدری کم‌لطفی و اغماض‌کاری می‌نماید. همیشه دانشجویان از سطح توانایی زبان تخصصی خود نگران هستند و این نگرانی، خصوصاً هنگام ورود به مقطع تحصیلات تکمیلی و با جدی شدن حساسیت اساتید در مورد کسب مطالب از منابع به روز، این ضعف دانشجویان بیش از پیش به چشم می‌آید. آیا علت این ضعف، کم‌کاری دانشجویانست؟

این‌طور به نظر می‌رسد که این کم‌کاری کاملاً در این ضعف مؤثر است، ولی با اولویت دوم، قصور برنامه‌ریزی دانشگاهی در پرداختن به مقوله زبان، اصلی‌ترین عامل این ضعف است - البته به زعم نویسندگان این اثر - . لذا این کتاب با هدف کم کردن شکاف بین سطح دانش زبان تخصصی دانشجویان و سطح علمی منابع زبان اصلی طراحی شده است. آنچه همواره برای دانشجویان علوم پزشکی و پیراپزشکی باید منشأ امیدواری باشد این است که، زبان تخصصی علوم پزشکی از نظام واژگانی بسیار قانونمند و منظمی برخوردار است. بدین معنا که ساختار واژه‌های تخصصی در این رشته‌ها عموماً متشکل از اجزای زبانی، ریشه‌های واژگانی و وندهای ترکیب‌شده‌ای است که تعدادی محدود دارند. و واژگان نامحدود علوم پزشکی از ترکیب و اشتقاق این اجزای محدود ساخته می‌شوند.

به بیان دیگر در صورت اشراف به این اجزاء، درک مفاهیم از طریق واژه‌ها، امری ساده، شیرین و منطقی می‌شود. از سویی دیگر، زبان‌آموز از بند الگوی قدیمی حفظ کردن واژه‌ها و به‌خاطر سپردن صدها و هزاران واژه رها می‌شود و می‌تواند فارغ از حفظ کردن، هر واژه را به محض برخورد، به اجزای کوچکتر تجزیه کرده و تحلیل معنایی کند. حتی اگر اولین باری باشد که با واژه مزبور برخورد می‌کند. کلمه photosynthesis برای دانشجویانی که این کتاب را مطالعه می‌کنند، یک قالب تفکیک نشدنی نخواهد داشت. تجزیه آن به photo- یعنی نور و synthesis یعنی ساخت‌وساز، این معنی را به ذهن دانشجو متبادر می‌کند که این واژه مفهوم ساخت و ساز به کمک نور را در خود نهان دارد. البته این مثال بسیار ساده را

می‌توان به سطوح بسیار دشوارتر واژگانی نیز بسط داد. مثلاً xerophthalmia یا dendrosome و بسیاری از واژه‌های تجزیه‌پذیری که در طول کتاب با آنها آشنا خواهید شد.

مؤلفان این کتاب با توجه به سال‌ها تجربه‌ای که در گروه‌های تخصصی واژه‌گزینی زیست‌شناسی، پزشکی، علوم پایه پزشکی، تغذیه، مدیریت سلامت، میکروبی‌شناسی، علوم سلامت و پروتئومیکس در فرهنگستان زبان و ادب فارسی و همین‌طور تدریس دروس زبان تخصصی در دانشگاه‌ها داشته‌اند، در این کتاب سعی کرده‌اند تا ضمن تولید اثری عمیق و علمی، به تمامی جوانب نیازهای دانش‌جویان مشتاق نیز بپردازند. مطالعه دقیق و پیروی از الگوهای ارائه شده در این کتاب توانایی درک مفاهیم تخصصی را در دانشجویان علوم پزشکی و سایر علوم وابسته به خوبی تقویت خواهد نمود.

بی‌شک این اثر که حاصل اندیشه آدمی سرشار از خطاست، بدون اشکال نیست. نویسندگان با سپاس و احترام بسیار چشم به راه نظرات خوانندگان اعم از همکاران گرامی و دانشجویان محترم هستند تا راهنمایی‌ها و دیدگاه‌های خود را برای بهبود سطح این کتاب در ویراست‌های بعدی ارائه کنند. شما می‌توانید با آدرس اینترنتی medicinal.terminology@gmail.com با ما مکاتبه کنید. در اینجا لازم می‌دانیم که از زحمات بی‌دریغ دوست و برادر خوبمان آقای امیر قنبری که در تمامی مراحل انجام این اثر همراه ما بودند تشکر و قدردانی کنیم. ضمناً از اساتید و دوستان خوبمان در گروه زیست‌شناسی دانشگاه آزاد واحد گرمسار و گروه واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی متشکریم. در پایان، برای جامعه علمی کشور آرزوی اعتلای معنوی روزافزون و برای تمامی دبیران این جامعه گرانقدر آرزوی سربلندی داریم.

مؤلفان - پاییز ۱۳۹۰

فهرست مطالب

فصل اول. آشنایی با زبان و واژه‌شناسی تخصصی پزشکی.....	۱
فصل دوم. ساختار بدن انسان.....	۹
فصل سوم. دستگاه پوششی.....	۲۱
فصل چهارم. دستگاه استخوانی و مایچه‌ای.....	۲۳
فصل پنجم. دستگاه قلبی عروقی.....	۴۹
فصل ششم. خون و لنف و دستگاه ایمنی.....	۶۱
فصل هفتم. دستگاه تنفسی.....	۷۳
فصل هشتم. دستگاه گوارشی.....	۸۵
فصل نهم. دستگاه ادراری.....	۹۹
فصل دهم. دستگاه تولیدمثل.....	۱۱۱
فصل یازدهم. غدد درون‌ریز.....	۱۲۷
فصل دوازدهم. دستگاه عصبی.....	۱۳۷
فصل سیزدهم. مباحث ویژه.....	۱۳۹
کلید پرسش‌های چهار جوابی فصول.....	۱۵۵
فصل چهاردهم. آزمون‌های کارشناسی ارشد علوم پزشکی.....	۱۵۹
ضمیمه. وندها و ریشه‌های رایج در پزشکی.....	۲۲۹
فهرست منابع.....	۲۵۲